

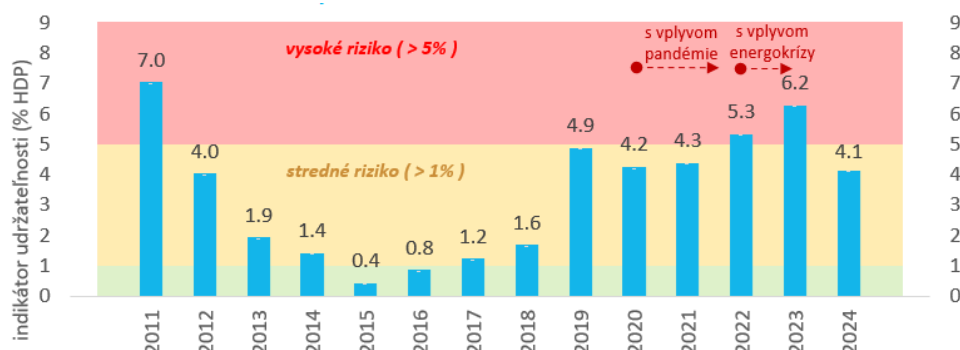
Konsolidačné opatrenia zlepšili dlhodobú udržateľnosť, jej ďalšie zlepšovanie zostáva nevyhnutné

Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti sa v roku 2024 zlepšil o 2 percentuálne body, najmä vďaka opatreniam prijatým na rok 2025. Po prijatí viacerých opatrení zo strany vlády a parlamentu došlo v porovnaní s predchádzajúcim rokom k viditeľnému pokroku a po dvoch rokoch sa udržateľnosť vrátila do pásma stredného rizika, konštatuje Rada pre rozpočtovú zodpovednosť v aktuálnej Správe o dlhodobej udržateľnosti za rok 2024. Dlhodobá udržateľnosť verejných financií tak stále nebola dosiahnutá a fiškálne bremeno sa naďalej presúva na budúce generácie. Verejné financie si preto vyžadujú ďalšie ozdravné kroky.

Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti dosiahol úroveň 4,1 % HDP (5,7 mld. eur). Ukazovateľ vyjadruje veľkosť ozdravných opatrení, ktoré sú nad rámec opatrení prijatých do konca roka 2024 potrebné na stabilizáciu dlhu v dlhodobom horizonte.

Najväčší vplyv na zlepšenie udržateľnosti mali konsolidačné opatrenia schválené v priebehu roka 2024 s účinnosťou od roku 2025, s celkovým vplyvom 1,8 % HDP. Ide predovšetkým o konsolidačný balíček, ktorý zlepšil udržateľnosť o 1,3 % HDP a spomalenie valorizácie miezd vo verejnej správe v tomto a budúcom roku, za predpokladu, že tieto opatrenia nebudú zmenené. Pozitívny vplyv malo aj zavedenie spotrebnej dane zo sladených nealkoholických nápojov a rozšírenie spotrebnej dane z tabakových výrobkov, prijaté ešte pred zostavením konsolidačného balíčka.

Vývoj ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti

Napriek výraznému zlepšeniu udržateľnosti zostávajú verejné financie pod značným tlakom. Osobitne znepokojujúci je rast štrukturálneho deficitu, ktorý v roku 2024 dosiahol 4,2 % HDP. Je to dôsledkom okamžitého nárastu výdavkov, ktoré sú financované predpokladanými úsporami v budúcnosti. To zrýchľuje narastanie dlhu v najbližších rokoch a zároveň znižuje priestor na ďalšie zlepšovanie udržateľnosti úsporami najmä v dlhšom horizonte.

Vysoký deficit v dôchodkovom systéme, ktorý sa časom bude ešte prehľbovať, predstavuje nadpolovičnú záťaž pre dlhodobú udržateľnosť.

„Vzhľadom na to, že konsolidačné opatrenia už viedli k citeľnému zvýšeniu daňového a odvodového zaťaženia, čo prirodzene obmedzuje priestor na ďalšiu konsolidáciu prostredníctvom zvyšovania daní, ozdravovanie verejných financií by mohlo pokračovať aj cestou efektívnejších výdavkov. Zvlášť treba poukázať na dlhodobu absentujúcu štrukturálne reformy, ktoré by zvýšili náš budúci ekonomický rast a tiež prispeli k menej bolestivému zlepšeniu dlhodobej udržateľnosti,“ hovorí predseda Ján Tóth.